

SLOVENSKI NAROD

»Znaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst a Din 2.-, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.-, večji inzerati petih vrst a Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Padec Flandinove vlade

Flandinova vlada je ponoči podala ostavko, ker je poslanska zbornica odklonila zahtevani pooblastilni zakon

Pariz, 31. maja. d. Francoski parlament je imel večeraj sejo usodnega pomena za nadaljnji razvoj francoske notranje in gospodarske politike. Zanimanje vse francoske javnosti je bilo osredotočeno na dogodke v palači Bourbon, kjer se je ponoči odločila usoda Flandinove vlade in v zvezi z njo morda tudi usoda francoskega franka in bodočih francoskih državnih financ.

Zbornična dvorana je bila povsem zasledena, pa tudi galerije so bile polne radovednega občinstva. Na ministrskih klopih so bili zbrani vsi ministri, razen ministrskega predsednika Flandina, ki je šel pred začetkom svojega govora prišel v parlament. Na zahtevo zdravnikov je bila postavljena na govorniško tribuno posebna priprava, na katero je Flandin za svojega govora položil roko, ki si jo je nedavno poškodoval pri avtomobilski nesreči.

Sejo poslanske zbornice je otvoril ob 15. popoldne predsednik Bouisson in takoj po uvodnih formalnostih odredil razpravo o zakonskem predlogu, ki ga je pred dnevi predložil finančni minister Germain Martin v imenu vlade in ki zahteva obširna pooblastila za vlado, da bi mogla odrediti vse ukrepe za sanacijo državnega proračuna in obvarovanje vrednosti franka.

Prvi je govoril radikalni poslanec Auber, ki je zahteval, naj se takoj izvede glasovanje ali parlament sploh želi razpravljati o tem zakonskem predlogu. Kasneje je svoj predlog umaknil. Naslednji govornik je zahteval energične ukrepe proti spekulantom, ki rušijo vrednost franka.

Poročevalce finančnega odbora Barretti je obrazložil zame glasovanje finančnega odbora preteklo sredo, ki je izpadlo nepovoljno za vlado. Posebno je poudarjal, da vlada ni hotela dati pojasnil, kako misli uporabiti zahtevana pooblastila, kar je bil eden izmed glavnih razlogov, da je finančni odbor odklonil vladni predlog.

Zelo ostro je kritikoval finančno politiko Flandinove vlade bivši finančni minister Reynault, ki je eden izmed pobornikov devalvacije franka. Zahteval je, naj se zmanjša vrednost franka oziroma spravi nominalna vrednost franka z njegovo stvarno vrednostjo. Pri tem je opozoril na valutni eksperiment Anglije, ki je popolnoma uspel. Flandinovi vladi je očital, da ni izpolnila nobene svoje obljube, temveč je dosegla le nasprotno učinke. Vlada je obljubovala varčevanje, dejansko pa je povečala izdatke. Obljubljala je tudi, da bo povečala kupno moč prebivalstva, vendar pa jo je oslabil. Število brezposelnih delavcev se je v poslednjem letu povečalo na 100.000 ljudi, istočasno pa je bilo izgnanih iz Francije 500.000 inozemcev. Finančni minister je računal, da se bodo državne rente na borzi dvignile, v resnici pa so padle.

Po Reynaultovem govoru je bila seja prekinjena za poldrugo uro.

Ko je bila ob 11.30 znova otvorjena, je prvi govoril vodja neosocialistov Marcel Deat, ki je kritikoval politiko pretirane deflacije, kakršno je vodil po njegovem mnenju finančni minister Germain Martin. Izjavil je, da glede na to politiko njegov klub ne more glasovati za izredna pooblastila vladi, od katere zahteva konstruktivno politiko.

Tudi prihodnji govornik Jules Moch je izjavil, da ne more glasovati za izredna pooblastila ter je zahteval politiko, ki more ojačiti kupno moč najširših ljudskih slojev.

Ostavka finančnega ministra

Po njegovem govoru je finančni minister Germain Martin zapustil dvorano ter se odpeljal k ministrskemu predsedniku Flandinu, ki ga je informiral o poteku razprave poslanske zbornice in ki mu je obenem sporočil, da podaja svojo ostavko.

Flandin v zbornici

Nekoliko po 19. je prišel v zbornico ministrski predsednik Flandin, ki ima svojo zlomljeno roko še vedno v ovoj.

Flandin

Ko se je pojavil v dvorani, je bil deležen aplavza. Flandin je bil videti zelo utrujen. Govor, ki ga je čital, ni napravil posebnega vtisa. Ministrski predsednik je govoril o ofenzivi, ki se vodi v Franciji in izven države proti francoskemu franku, vendar pa o tej stvari ni dal nobenih točnih pojasnil. Tudi ni smatral za potrebno, da bi obvestil poslance o sodnih ukrepih proti raznim francoskim bankam, kar pri poslancih, ki so se nameravali zavzeti za neomejena pooblastila za vlado, ni napravilo ugodnega vtisa. Konec govora Flandina je bil zelo medel in ko je ministrski predsednik sporočil demisijsko finančnega ministra Germaina Martina zaradi osebnih napadov nanj, sploh ni bilo več nobene pozornosti. Po govoru Flandina so se poslanci bavili samo še z vprašanjem, kdaj bo vlada podala ostavko.

Predsednik vlade Flandin se je moral takoj po svojem govoru vrniti v svoje stanovanje, ker ga je bolela roka. Zato je zaprosil, naj ga zastopa pred poslansko zbornico pri debati minister Herriot.

Ob 21.30 je bila seja zbornice ponovno prekinjena in odrejena nočna seja, na kateri se je odločila usoda vlade.

Germain - Martin

Nočna seja

Na nočni seji je prvi govoril minister Herriot, ki je takoj sporočil, da pristaja Flandin, naj ostanejo široka pooblastila vladi in veljavi samo do 31. oktobra t. l. in da naj vse storjene ukrepe potrdita obe zbornici parlamenta pred 15. marcem prihodnjega leta.

Dober vtis je napravil Herriot, ko je odgovarjajoč na neki medklis izjavil, da so večeraj v zvezi s spekulacijami izvršili v neki banki preiskavo. Mislim, je izjavil predsednik radikalno-socialistične stranke, da imam pravico obsoditi zlovesčo osvetlo denarja zaradi političnih ukrepov.

Herriot je nadalje odgovarjal nekaterim poslancem, in je izredno taktično pobijal Paula Reynaulta in Marcela Deatda, čeprav jima je drugače svoje priznal. Kdo more trditi, je opozarjal, da se z rušenjem franka ne bo na novo porušil tudi funt in dolar? To bi pomenilo tekmovalstvo pri rušenju denarja, mi pa smo vedno zahtevali mednarodno stabilnost valut.

Nato se je obrnil posebno k svojim radikalno-socialističnim tovarišem in vzkliknil: Dolžnost republikancev je, da napravijo konec spekulaciji, in sicer takoj. Obramba države je potrebna. Spomnite se, je apostrofiriral Herriot svoje Jakobince, tradicije Narodnega konventa, ko je v Francijo vdrla tuja država in je Danton nastopil proti tistim, ki so v težkih časih pošiljali v inozemstvo svoje zlato. Ko je konvent poveril posebnemu odboru za javno blaginjo nalogo, da prevzame funkcije konventa, je bila Francija rešena.

Herriotov govor je pogosto prekinjalo odobravanje. Ploskala mu je tudi desnica, večkrat pa celo skrajna levica. Celo Andréja Tardieuja, ki je prišel na nočno sejo, so pri neki priliki videli, kako je ploskal Herriotu.

Po Herriotovem govoru je predsednik zbornice odredil kratek odmor, nato se je pa začela debata o edinem členu vladnega zakonskega načrta. Prvi je nastopil neki govornik, ki je predlagal novo besedilo zakonskega načrta. Sicer ga ni nihče poslušal, vendar so z dviganjem rok soglasno odklonili njegov predlog.

Nato je neki govornik poudaril potrebo, da se vladi pomaga, zahteval pa je, da mora zakonski načrt izrečno omejit, da se bo vlada borila zoper razvrednotenje franka. Vladno besedilo res ni bilo zadosti precizno v tem pogledu in je Herriot v imenu vlade pristal na predlog tega drugega govornika. Poslanska zbornica je ta predlog tudi sprejela.

Tretji govornik je navajal, da je predsednik vlade Flandin v svojem govoru omenil voditelja zarote proti franku, čeprav ni izrekel njegovega imena. To je — je vzkliknil govornik — bivši državni podtajnik Raymond Patenotre. Govornik je vprašal, zakaj vlada torej ne zahteva ukinitve imunitete Raymonda Patenotre.

Poslanec Aleksander Varenne je pojasnjeval, zakaj so njegovi tovariši socialisti mnenja, da ne sme nastati devalvacija, pa vendar ne bodo glasovali za široka pooblastila vladi, ker ne verujejo v učinkovitost takega postopka.

V imenu republikanske socialne skupine je izjavil poslanec de Gramenson, da so se on in njegovi prijatelji premislili in sklenili glasovati za zaupnico Flandinovi vladi.

Govorilo je še več govornikov, ki so pojasnjevali, zakaj bodo glasovali za vladni zakonski načrt ali pa proti njemu. Tako je komunist Torset izjavil, da bo njegova stranka glasovala zoper zaupnico vladi, vendar pa je pripravljena podpirati demokratsko vlado.

Radikalni socialist Georges Bonnet je izjavil v imenu nekaterih svojih »strančnih tovarišev«, da Herriot ne sme videti v tem, ker bodo glasovali zoper vladni zakonski načrt, kakšne demonstracije zoper sebe. Bonnet ne veruje v učinkovitost širokih pooblastil, ki naj bi jih dobila Flandinova vlada, misli pa, da bi velic temu morala in mogla dobiti široka pooblastila za jasno izvajanje svoje finančne politike. Kaj bo vlada jutri storila, je vzkliknil Bonnet, parlament ne ve in bojim se, da tega niti sama vlada ne ve.

Franklin Bouillon je izjavil, da je zoper razvrednotenje franka in da bo prav zato glasoval proti vladi. Poudaril je, da tira Francijo v devalvacijo slaba politika vlade. Spekulacija po njegovi sodbi ni odvisna od nikakega zakonskega načrta, temveč od policije. Franklin Bouillon je naglasil, da so oblasti dobro vedele, kdo spekulira. Dejal je, da so mislili nekega bankirja, dobro znanega kot spekulanta proti franku, nalone pritegniti v vlado. Temu bankirju je ime Manheiner. Nato je Franklin Bouillon vprašal: Ali se ne bi dal v Ženevi skleniti mednarodni dogovor o pobijanju mednarodne spekulacije?

Takrat mu je skočil v besedo Herriot: »Kadarkoli nastane kakšna bojazen ali se porode notranje težave, pridet vedno z istim zdravilom, z rušenjem vlade!«

»Kaj hočete!«, mu je odgovoril Franklin Bouillon, »ko pa so vlade sestavljene vedno iz istih oseb!«

Nato je povzel besedo zastopnik republikanskega centra in dejal, da je njegova skupina, ki šteje 38 poslancev, za obrambo franka, vendar pa ne bo glasovala za zaupnico vladi, ker je ta vlada kupčila napako za napako in protislovje na protislovje. Zato bo s svojimi tovariši glasoval proti vladnemu zakonskemu načrtu.

Nato je prišel predlog vladnega zakonskega načrta na glasovanje. Vlada je postavila poslanski zbornici vprašanje zaupnice. Glasovanje se je začelo točno pet minut pred 1. ponoči.

Glasovanje

Nekoliko pred 1. uro ponoči se je začelo v poslanski zbornici glasovanje. Vlada je doživela poraz, ki je večji kakor so pričakovali najhujši pesimisti. Ob pol 2. jutraj so sporočili rezultat glasovanja.

Poslanska zbornica je odklonila predlog o izrednih pooblastilih Flandinovi vladi z 365 glasovi proti 202. Vžle Herriotovu prizadevanju je samo 46 radikalno-socialističnih poslancev glasovalo za izredna pooblastila.

Flandinovo vlado je vrgla radikalno-socialistična stranka, katere govornik George Bonnet je s svojimi izjavami napravil globok vtis, ko je izjavil, da ni vlada lanske leto, ko ji je poslanska zbornica prenesla del svoje oblasti, dosegla nikakih velikih rezultatov. Ta izjava enega izmed radikalno-socialističnih prvakov je neugodno vplivala na nekatere elemente iz centra, ki so sicer še kolebali, kako naj glasujejo.

Ostavka vlade

Po objavi izida glasovanja je Flandinova vlada podala ostavko. Flandinova vlada, ki je prišla na oblast 9. novembra 1934, je vladala skupaj šest mesecev in tri tedne. Pri predložitvi ostavke so bili v Elizejski palači vsi ministri razen predsednika vlade Flandina, ki mu je ponoči postalo slabo, in prav tako obojlega ministra Louisa Marina.

Ko so se po predložitvi ostavke vsi drugi ministri poslovili od državnega poglavarja, sta ministra brez portfelja Herriot in minister za vojno mornarico Piétri ostala skoraj še celo uro v Elizejski palači in konfirala s predsednikom republike.

Predsednik Lebrun je sprejel davi razen predsednika poslanske zbornice Bouissona tudi predsednika senata Jeanneneya.

Pred odločitvijo socialistov

Pariz, 31. maja. AA. Takoj po razglasitvi rezultata glasovanja, ki je vrglo Flandinovo vlado, se je sestal na sejo socialistični poslanski klub, da razpravlja o stališču, ki ga naj zavzame, če bi socialistom ponudili udeležbo v novi vladi, vendar pa na nočni seji kluba ni prišlo do končnega sklepa. Sklenili so le, da se klub ponovno sestane ob 10. dopoldne v svrhu nadaljnjega razpravljanja o udeležbi socialistične stranke v vladi.

Bouisson bodoči predsednik vlade

Pariz, 31. maja. AA. Takoj, ko je ponoči predsednik francoske republike Albert Lebrun spejel ostavko Flandinove vlade, je poklical v avdienco predsednika poslanske zbornice Bouissona, ki je več časa konfiriral z njim. Ko je odšel iz Elizejske palače, je Bouisson takoj prišel posvetovanja s posameznimi političnimi osebnostmi in je do davi ob 4. po vrsti sprejel 10 politikov, med njimi mornariškega ministra Pietrija, poštneega ministra Mandela in več socialističnih prvakov.

Bouisson je bil ob 9. dopoldne ponovno v avdienci pri predsedniku republike, ki mu je poveril mandat za sestavo nove vlade.

Zatrjuje se, da je Bouisson odločen še danes predložiti državnemu poglavarju listo novih ministrov in da bo počakal samo sklepa socialističnega poslanskega kluba. Govore tudi, da je socialistični poslanec Frossard v načelu že pristal, da pojde v morebitno Bouissonovo vlado pod pogojem, da odobri njegov vstop socialistični klub.

Bouisson bo skušal sestaviti vlado najširše koalicije, pravo koncentracijo

sko vlado, ki naj bi obsegala vse stranke od socialistov na levi do republikanske zveze Louisa Marina na desnici. Zdi se, da se Bouisson zanaša, da bo prevzel v današnjih razmerah posebno odgovorno mesto finančnega ministra dosedanj minister za vojno mornarico Piétri, ki je nekoč že imel ta resor.

Fernand Bouisson je star 61 let. Za poslance so ga izvolili v Marseilleu, in sicer prvič že l. 1909. Po kratkem predsedku je vnovič kandidiral in postal poslanec pri volitvah l. 1924, l. 1928 in l. 1932, in sicer na listi levčarskega kartela kot kandidat socialistične stranke. Predsednik poslanske zbornice je postal prvič l. 1927. Pred dvema letoma je zapustil socialistično stranko, ne da bi bil javnosti pojasnil razloge za ta svoj sklep. Od takrat velja za izvenstrankarskega politika. Kot predsednik poslanske zbornice si je pridobil nenavadno veliko osebno avtoriteto. Po poklicu je industrijec.

Vrhpoljskega napadalca še niso prijeli

Ljubljana, 31. maja.

Za drznim napadalcem na orožniškega komandirja Franca Vrička (ne Vrečka, kakor smo poročali) in podnarednika Franca Stefančiča ni nobenega sledu. Ves litijski srez je pod strogim nadzorom civilnih orožniških patrulj, zastražena so vsa pota, kolovozi in prehodi, pa vendar je zaenkrat, kakor se zdi, begunec srečno odnesel pete. Zasedovanje je pa tudi zelo naporno, saj dva dni neprestano dežuje, da so orožniki vsi premočeni, a večeraj je del časa celo padala debela toča.

Domneva, da bo napadelec na oba orožnika identičen s prošlulim Omerzo, menda ne bo držala, kajti dosedanja preiskava je pokazala, da bo napadelec skoraj gotovo zloglasni dolenski razbojnik Jože Urbanč, ki ga oblasti prav tako kakor Omerzo, že več let zamaščejo in ki je prav v zadnjem času strašil po Dolenskem. Napadelec na orožnika je tudi identičen z vlomilcem in župni urad na Vrhniki. Dozdaj so ugotovili, da se je v tork zjutraj pojavil v Dolu pri Ljubljani, kjer so ga videli okrog 7. Tam je naročil šilce žganja in plačal z drobižem, ki ga je vzel iz denarnice. Pošalil se je tudi z domačo hečko in jo vprašal: Kako pa ti kaj? Najbrž je hotel navezati stike, kakor to radi delajo tatovi in vlomilci, da imajo pri dekletih zaslanbo. To pot pa je slabo naletel, kajti domača hečka ga je ogorčeno zavrnila. Neznavec je bil razmeroma dobro oblečen, nosil je tudi rjav suknjič in se njegov opis skoraj popolnoma ujema z Urbančevim.

Iz Dola je krenil za Savo proti Sv. Trojici, kjer je videl na njivi več deklet, ki so plele. Iz nahrbtnika je vzel daljnogled in jih opazoval, nato pa je prišel bliže in se skušal zaplesti v pogovor. Nato jo je ubral proti Vrhpolju, kjer je napadel orožnika.

Po zločinu je pobegnil na zasavsko stran, ni pa šel čez sedlo Grmače, kjer je bila najbližja pot, pač pa po zapadnem pobočju Sv. Miklavža in pod Javoršico v dolino ter je proti večeru dospel do Save, kjer ga je prejel čez reko prevoznik Kačar. Pri Litiji je pa izginila za njim vsaka sled. Domneva, da je morda skočil na večerni vlak in se odpeljal proti Ljubljani, kjer ima v okolici več znancev, ki ga morda skrivajo.

Stanje obeh ranjenih orožnikov je razmeroma povoljno in se oba počutita še dosti dobro, tako da zdravniki upajo, da bosta okrevala.

Iz rudarske službe

Beograd, 31. maja. p. Premješčen je k rudarskemu poglavarstvu v Ljubljani v 4. položajni skupini I. stopnje inž. Josip Močnik, doslej rudarski svetnik v Zagrebu. Sprejeta je ostavka na državno službo inž. Miroslava Tomka, rudarskega pristava pri direkciji državnega rudnika v Vrhniki.

Iz poštne službe

Beograd, 31. maja. p. Premješčen je k pošti v Dol. Logatcu Slavko Kuhar z Rakeke, k pošti Ljubljana I. pa Pavlina Milavec iz Dol. Logatca.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize (z všteto premijo 28.5 %): Amsterdam 2972.86—2987.45, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 151.04—156.10, Curih 1421.01—1428.08, London 216.56—218.61, New York 4366.10—4402.42, Pariz 289.52—290.96, Praga 182.85—183.96, Trst 360.99—364.07, Avstrijski šilling v privatnem klirin-gu 9.10—9.20.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih, 31. maja. Beograd 7.02, Pariz 20.375, London 15.275, New York 309.75, Bruselj 52.90, Milan 25.45, Madrid 42.225, Amsterdam 209.20, Berlin 124.45, Dunaj 58.—, Praga 12.875, Varšava 58.25, Bukarešta 3.05.

Jutri otvoritev XV. Ljubljanskega velesejma

